

[Udenrigsministeren.]

havde fundet det rigtigst at lade afvente videre fremskridt i de britiske forhandlinger. Vi mente derfor ved årsskiftet, at en positiv udgang på forhandlingerne om Danmarks medlemskab af fællesmarkedet lå klart inden for, hvad man kunne forvente ville blive virkeliggjort i løbet af dette år.

Den ændring i forhandlingssituationen, der nu er indtrådt, indebærer, som den højtærede statsminister allerede har fastslået, ingen ændring i regeringens fundamentale markedspolitiske målsætninger, som der jo er bred samling om her i tinget. Siden markedsproblemerne blev aktuelle i Europa, har den danske regerings bestræbelser taget sigte på at undgå en deling af Vesteuropa i to markedsorganisationer og efter deres dannelse at bringe delingen til ophør. Med sine hovedeksportmarkeder for landbrugsvarer placeret på begge sider af de seks' ydre grænse vil Danmark kun kunne finde en helt tilfredsstillende løsning, såfremt der tilvejebringes en helhed omfattende samtlige de lande, hvor vore hovedmarkeder findes, d. v. s. Storbritannien, Tyskland og Italien, f. eks. en europæisk markedsorganisation, hvori foruden de seks fællesmarkedslande også EFTA-landene deltager under den ene eller den anden form. Da Storbritannien i sommeren 1961 besluttede sig til at anmode om medlemskab af Det europæiske økonomiske Fællesskab, blev der taget et meget stort skridt henimod en dannelsen af en sådan bred europæisk markedsorganisation på fællesmarkedstraktatens grundlag. Virkeliggørelsen heraf er fortsat den danske regerings mål.

Denne målsætning bygger ikke alene på handelsmæssige og økonomiske overvejelser, men også på afgørende politiske hensyn. En varig økonomisk opdeling af Vesteuropa i to markedsdannelse vil ikke kunne undgå at få skadelige virkninger for det politiske sammenhold i Vesteuropa. Det er af vital betydning også for Danmark at bevare og styrke det vesteuropæiske sammenhold, som igen er et grundlæggende element i sammenholdet inden for hele den vestlige verden. Derfor har vi gennem hele efterkrigstiden støttet de vesteuropæiske samlingsbestræbelser. Allerede vor tilslutning til OEEC og Europarådet markerede vort ønske om tilslutning til den eu-

ropæiske tankes virkeliggørelse. Vort medlemskab af NATO er udtryk for vor solidaritet med de øvrige vesteuropæiske lande inden for det atlantiske fællesskabs rammer. Det vil fortsat være et hovedmål for vor udenrigspolitik at yde vort bidrag til de vesteuropæiske økonomiske og politiske samlingsbestræbelser.

Det er klart, at den seneste udvikling i forhandlingerne omkring fællesmarkedets udvidelse er et tilbageslag for de europæiske enhedsbestræbelser, og at denne udvikling vil betyde en beklagelig belastning for hele det vestlige samarbejde. I denne situation er det af afgørende betydning, at den vilje til samarbejde og sammenhold, der eksisterer på begge sider af Atlanterhavet, nu giver sig konkrete udslag.

Det må søges undgået, at de politisk betonede modsætninger uddybes, og det må søges undgået, at den fortsatte økonomiske deling, der er en konsekvens af disse modsætninger, kommer til at skade de enkelte landes vitale økonomiske interesser. Kun herigennem kan vi bevare forudsætningerne for en snarlig fortsættelse af fremskridtslinjen i den europæiske politik. På længere sigt kan udviklingen henimod Europas enhed ikke standses, for den er i pagt med fundamentale tekniske, økonomiske og politiske realiteter.

I dette perspektiv — og ikke som et alternativ til de europæiske samlingsbestræbelser — må undertegnelsen af den fransk-tyske samarbejdsaftale betragtes som et udtryk for den fransk-tyske forsoning, der er et led i den europæiske fredspolitik.

Formelt er Storbritanniens og dermed de øvrige EFTA-landes forhandlinger med fællesskabet ikke blevet afbrudt, men deres fortsættelse er blevet udskudt på ubestemt tid. Det er den danske regerings håb som allerede nævnt, at dette tidsrum vil blive kort, og at de tendenser, som hidtil har drevet det frie Europa i retning af et stadig nærmere økonomisk-politisk samarbejde, fortsat vil vise sig kraftige nok til at hindre, at denne udvikling går i stå. Man må her ikke glemme, at det i første række er i fællesmarkedet, at den dynamik findes, som driver Europa frem mod en politisk og økonomisk reorganisation, som kan stå mål med tidens politiske og økonomiske krav. Denne dynamik opfatter jeg ikke som en indadrettet